

**Pavel Štingl, ředitel Památníku ticha, ministru kultury Martinu Baxovi
Otevřený dopis k rozhodnutí ministra kultury vypsát výběrové řízení na
nového ředitele Památníku ticha**

V Praze 16. července 2024

Vážený pane ministře, respektuji Vaše právo vypsát výběrové řízení na jakýkoli post ve Vašem resortu, tedy i na pozici ředitele příspěvkové organizace Památník ticha, u jejíhož zrodu v roce 2021 jsem od počátku a doposud ji řídím.

K čemu se však musím ohradit je tiskové prohlášení Ministerstva kultury k výběrovému řízení, kde uvádíte, že primárním důvodem Vašeho rozhodnutí je: *„neuspokojivý vývoj prací na rekonstrukci Nádraží Praha Bubny, která fakticky vůbec nezačala, byť Ministerstvo kultury pro tento klíčový projekt, který je součástí programového prohlášení vlády, zajistilo finance i podmínky“...*

Dovolte mi, jako autorovi záměru proměny nádraží Bubny v místo paměti, věnované padesáti tisícům deportovaných židovských občanů během druhé světové války a jejich rodinám, zopakovat pár zásadních faktů:

Celý tento projekt připravila a financovala námi založená (v roce 2012) o.p.s. Památník Šoa Praha. Na projektu pracoval početný kreativní tým s odbornými poradci tedy již více než 12 let. Jsou mezi nimi osobnosti jako **Tomáš Töpfer**, **Leoš Válka**, **Jaroslav Róna**, **Tomáš Kraus**, **Helena Koenigsmarková** a další. Z našeho čestného boardu nás podporovali kníže **Karel Schwarzenberg**, **Madeleine Albrightová**, **Philip Zimbardo**, přeživší šoa a jejich příbuzní. Zpracovali a zafinancovali jsme obsahový záměr budoucího Památníku ticha jako místa aktivního vzdělávání i koncepci revitalizace Nádraží Bubny, vypsali jsme soutěž na architektonické řešení a další projektování až po získání stavebního povolení v roce 2019. Vláda na svém jednání 21. 12. 2020 schválila návrh Ministerstva kultury zřídit Památník ticha jako svou novou příspěvkovou organizaci.

Zřizovací listinu Památníku ticha podepsal 27. 5. 2021 ministr kultury **Lubomír Zaorálek**. Investice byla naplánovaná již tehdy. Ve státní příspěvkovou organizaci Památník ticha jsme se jako Památník Šoa Praha přeměnili z důvodu možnosti čerpat finance na realizaci projektu, na kterém jsme v našem týmu pracovali od roku 2012.

S nástupem nového vedení Ministerstva kultury na konci roku 2021 bohužel procházíme stagnací. Naděje svitla jaře roku 2022, kdy vláda schválila na přestavbu Památníku ticha 300 milionů korun na léta 2023 až 2025.

Pane ministře, ve chvíli, kdy jste pro tento náš projekt, jenž byl důvodem zřízení státní příspěvkové organizace, administrativně zprocesoval finance naplánované předchozí vládou již při našem zakládání, mohli jsme společně v řádu několika měsíců zahájit přestavbu a nyní plánovat otevření památníku i s expozicí právě na tento náš konkrétní projekt. Místo toho jste nově vzniklou příspěvkovou organizaci začal zatěžovat sérií kontrol. Audit prvních čtyř měsíců naší činnosti probíhal i s následnou kontrolou finančního úřadu rok a půl.

K tomu jste poměrně nestandardním výnosem ministra založil Pracovní skupinu s cílem přezkoumat naši obsahovou koncepci, na níž jsme vznikli.

Také jste bez jakéhokoli předběžného ujednání v únoru 2023 změnil zřizovací listinu Památníku ticha a přidal povinnost spolupráce a kontroly Národního muzea nad obsahovým i investičním rozvojem Památníku ticha.

Opakovaně jsem Vás osobně i písemně informoval o tom, že nikdo z kolegů Národního muzea za nás administrativní procedury neodpracuje. Také jsem Vás mnohokrát žádal o naplnění stavu našich pracovních míst na počet uvedený ve zřizovacím konceptu Památníku ticha schváleném vládou, či přidání financí na administrativu. Vaše početná skupina za rok a půl své činnosti pod vedením profesora Michala Stehlíka neposunula obsahový záměr prakticky nikam (nepočítám-li zkrácení naší stopadesátistránkové synopse na čtyři listy).

Výsledek všech kontrol žádné pochybení neprokázal, kromě toho, že nás připravil o spoustu času - o tom jsem Vás informoval písemně 14. února 2024.

Před rokem, po skončení komunikace s Pracovní skupinou, jste náš tým svolal na setkání s Vašimi kolegy z investičního odboru. Vyhlásil jste zahájení stavby a Vaši kolegové nás ubezpečili, že do Vánoc 2023 vypíšeme soutěž na stavitele. Pak nás ti stejní kolegové z investičního odboru MK ČR zahrnuli novými formálními požadavky a bylo jasné, že stavba nebude zahájena ani za dva roky.

Nyní nás (mne) veřejně kritizujete za „neuspokojivý vývoj prací na rekonstrukci Nádraží Praha Bubny“. Je třeba zdůraznit, že jsme zcela ve Vašich rukou a v systému interních vyhlášek investičního odboru. Čelíme technokratickým požadavkům, jejichž zadání se neustále mění a objem požadovaných podkladů je zcela mimo kapacitní i profesní parametry personálního složení, v němž nás navzdory mnoha žádostem o zvýšení pracovních pozic udržujete.

„Kafkovským procesem“ investičního odboru procházíme v počtu čtyř zaměstnanců, ačkoli máme dnes - podle podkladu schváleného vládou v roce 2020, mít pracovní tým 12 až 15 lidí. Zajišťujeme administrativní a kulturní provoz organizace z rozpočtu, jenž - dle zmíněného podkladu předchozí vlády, máme dnes mít 2,5x vyšší. Provozní finance, určené na rozvoj instituce a její kulturní komunikaci, jste zkrátil v roce 2023 o 90% (!) původního rozpočtu určeného na výstavní, vzdělávací a vzpomínkovou činnost.

Památník ticha a Památník Šoa Praha za předešlých deset let vyprodukoval stovky akcí spojených s příběhy šoa. Navštívily je desetitisíce lidí a další statisíce je sledují v přenosech veřejnoprávních médií. Úspěšnou vzpomínkovou událostí byl také koncert k 80. výročí likvidace terezínského rodinného tábora, minulý týden ve čtvrtek 11. července 2024, na Pražském hradě v přeplněné jízdárně a v přímém přenosu České televize.

... Druhý den ráno jste mi sdělil své rozhodnutí o plánované výměně ředitele Památníku ticha s tím, že se mohu do výběrového řízení přihlásit.

V okamžiku, kdy jste mi tuto zásadní změnu sděloval, se už na vašich webových stránkách MK ČR objevilo oznámení o vyhlášení výběrového řízení a tiskové prohlášení o mé manažerské neschopnosti zahájit přestavbu nádraží Bubny, která mě v soutěži jasně diskriminuje. Celou situaci asi nejlépe vystihl Leoš Válka, ředitel Centra současného umění DOX, slovy:

Ministerstvo chce, abyste závodně běželi maraton, ale před tím vám prostřelí obě nohy a zakáže lékařské ošetření.

Pane ministře, sám jste vyjádřil, že k rozhodnutí o vypsání výběrového řízení na mou pozici Vás vedla nespokojenost s naším přístupem s administrací přestavby. Z naší průběžné korespondence je patrné, že nám k zajištění těchto obsáhlých zadání neposkytujete ani potřebné finance, ani pracovní pozice. Přesto investiční proces probíhá. Jeho bezbřehost je dána stále navyšovanými požadavky odboru investic. Úplně jste při své kritice přehlédnul, že Památník ticha aktivně vytváří také vzdělávací koncepce a vede aktivní dialog ve veřejném prostoru proti silícímu antisemitismu. Usilujeme o rozvoj žánru paměti a jeho využití proti dezinformacím hybridních válek. Naše sezonní a putovní výstavy reprezentují Váš resort v domácím prostředí i v zahraničí. Smutné je, že naše organizace naplňuje vzdělávací plány z financí, které si z podstatné části sama zajišťuje, protože jste ji téměř odebral kulturní rozpočet.

Paradoxem všeho je, že Vaše rozhodnutí přichází ve chvíli, kdy jsem já osobně projednával s ministrem dopravy Martinem Kupkou možnost, že by pro zásadní zjednodušení procesu mohl jeho resort převzít rekonstrukci Nádraží Bubny a s pomocí svých širokých kapacit jeho přestavbu realizovat.

Vaše rozhodnutí o mém nahrazení přichází ve chvíli, kdy jsme našli zásadní řešení, jak naplnit programové prohlášení vlády tak, abychom se dočkali nějakého výsledku.

Vážený pane ministře, apeluji na Vás, abyste zastavil toto výběrové řízení !

Památník holocaustu není normalizovaná formalita. Jeho záměr nelze bez poškození předat jinému rozvojovému týmu nebo nechat za jediný měsíc vzniknout zcela nový projekt. Není asi těžké formálně naplnit zadání rekonstrukce objektu. Hrozí však naprostá ztráta obsahu a zneužití celého původního schváleného záměru.

Zodpovídáme se téměř padesáti tisícům deportovaných občanů Prahy. Devadesát procent z nich zahynulo a my ani nevíme, kde jsou pochováni. To není zadání pro každého, kdo se přihlásí do narychlo vypsaneho konkursu s nezvykle krátkou lhůtou na zpracování a podání celkové obsahové koncepce takto významné instituce.

Dlužíme válečným obětem tento památník desítky let. Před příchodem Památníku Šoa Praha, bylo toto místo paměti vnímáno jen jako ruina určena k likvidaci pro budoucí stavební parcelu.

Před deseti lety jsme na cestě válečných transportů vztyčili sochu Brána nenávratna Aleše Veselého. Její rozměr byl koncipován jako zdvižený prst a také jako svědomí budoucnosti, pokud se projekt nového Památníku ticha nenaplní.

Prožíváme dobu poznamenanou novými konflikty, které rodí extremismus, antisemitismus a my máme rozvinuté vzdělávací i komunikační programy na jejich prevenci. Je logické nyní celý projekt zastavit a zničit?

Nechte nás dokončit naši práci, která má smysl, jasné poslání a letitou přípravu, práci, které jsme věnovali uplynulých 12 let a byla obhájena i před Vaší pracovní skupinou. Práci, která je založena na kreditu mnoha našich sezonních projektů, jež reprezentovaly naši zemi i v zahraničí. Práci, která je vázána naší zodpovědností k památce obětí historických tragédií, i snahou zabránit opakování těchto tragédií v současném turbulentním světě.

**S pozdravem, Pavel Štingl,
toho času dočasně jmenovaný ředitel Památníku ticha**